

Årsrapport 2009

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är inte helt tillfredsställande

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

STADSREVISIONEN
REVISORSGRUPP 2

Utbildningsnämnden

Revisorerna för utbildningsnämnden har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2009. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och åberopar revisionskontorets årsrapport för utbildningsnämnden.

Nämndens verksamhetsmässiga resultat är inte helt tillfredsställande då årsmålen för ett antal väsentliga indikatorer inte har nåtts. Revisorerna vill samtidigt framhålla att nämnden redovisar en positiv utveckling jämfört med föregående år avseende verksamheterna för grundskola och gymnasieskola för ett antal av de resultatmått som landets officiella statistik fokuserar på. Däremot redovisas inom vuxenutbildningen en negativ trend jämfört med föregående år.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2010-06-30.

Stockholm den 23 mars 2010

På revisorernas vägnar

Bengt Leijon
ordförande

Gun Risberg
vice ordförande

Staffan Brunborg
sekreterare

Kopia till
Utbildningsdirektör Thomas Persson

Sammanfattning

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är inte helt tillfredsställande

Revisionskontoret bedömer att nämndens ekonomiska resultat är tillfredsställande. Bokslutet redovisar ett nettoöverskott om 179,2 mnkr före och 72,0 mnkr efter resultatöverföringar. Överskottet förklaras bl.a. med ökade intäkter för interkommunala elever och statsbidrag. Efter återredovisning av en felaktig prestationsjustering om 8,2 mnkr och avdrag för begärd ombudgetering med 1,7 mnkr återstår ett nettoöverskott för år 2009 om 62,1 mnkr.

Nämndens verksamhetsmässiga resultat är inte helt tillfredsställande. Utbildningsnämndens verksamhet redovisar en positiv utveckling i jämförelse med år 2008 för ett antal av de resultatmått som landets officiella statistik fokuserar på. Emellertid når inte verksamhetens resultat helt de mål som fastställts av kommunfullmäktige och av nämnden då årsmålen för ett antal väsentliga indikatorer inte har nåtts. Bland annat nås inte kommunfullmäktiges årsmål helt för andelen elever i år 9 med behörighet till de nationella programmen. Inte heller årsmålet för andelen elever som har uppnått kravnivån på de nationella proven i år 5. Inom gymnasiet har inte fullmäktiges årsmål för andelen behöriga lärare nåtts, likaså årsmålet för elevernas ogiltiga frånvaro. Andelen elever i gymnasieskolan med godkänt i alla kurser i slutbetyget vid vårterminens slut har inte nått den nivå som nämnden fastställt. Inom vuxenutbildningen blev andelen studerande som avbryter sin påbörjade utbildning högre än vad nämnden hade förutsatt.

Den brukarundersökning som nämnden har genomfört under 2009 visar att nämndens mål om att alla elever/studerande ska omfattas av en god fysisk och psykosocial miljö inte har nåtts helt.

Nämnden bedöms ha uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig, dock finns brister i prognossäkerhet och i den interna kontrollen

Revisionskontoret bedömer att nämndens har ett system för styrning som ger förutsättningar för god ekonomi, effektiv verksamhet och kvalitet. Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämndens uppföljningssystem överensstämmer med stadens övergripande regler. Utöver det ekonomiska utfallet har även kvalitetsuppföljning, tillsyn och brukarundersökning redovisats till nämnden under året.

Revisionskontorets granskningar, bl a ”Rektors roll och ansvar” och ”Det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19-åringar”, visar att nämnden har en ändamålsenlig organisation med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.

Prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har förbättrats men är fortfarande bristfällig vad gäller intäkterna. Utbildningsförvaltningen kommer att se över rutinen för beräkning av intäkter från interkommunala ersättningar under år 2010. Även nämndens prognossäkerhet beträffande verksamhetens resultat behöver förbättras. Årsredovisningen visar att det verkliga utfallet avviker i stora delar från nämndens prognos i tertialrapport 2.

Revisionskontoret bedömer vidare att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig. Brister har konstaterats i bl.a. den interna styrningen och kontrollen av insatserna för elever med ofullständiga betyg inom grundskolan. En uppföljande granskning av nämndens tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor visar att det fortfarande finns brister i nämndens system för tillsyn och kontroll som behöver åtgärdas.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Revisionskontoret bedömer att nämndens bokslut och räkenskaper för år 2009 är rättvisande. Nämnden uppmanas dock att se till att de felaktigheter i bokföringen mellan grund- och särskola som funnits under de två senaste åren inte finns kvar i bokslutet för 2010. Vidare bör rutinerna för periodisering av intäkter och kostnader för pågående utbildningar inom vuxenutbildningen utvecklas

Rapportförteckning

Årsrapport 2009 för utbildningsnämnden (nr 29 mars 2010)

Stadens externa kommunikation (nr 9 september 2009)

Kommunala uppföljningsansvaret för 16-19-åringar (nr 11 november 2009)

Skolans insatser för elever med ofullständiga betyg (nr 12 november 2009)

Rektors roll och ansvar (nr 13 december 2009)

Stadens upphandlingsverksamhet (nr 15 december 2009)

INNEHÅLL

Sid

1	Årets granskning	1
2	Nämndens resultat.....	1
2.1	Ekonomiskt resultat.....	2
2.2	Verksamhetens resultat.....	5
3	Styrning, uppföljning och kontroll.....	9
3.1	Nämndens styrning och uppföljning under året.....	10
3.2	Intern kontroll	15
4	Nämndens bokslut och räkenskaper.....	18

Bilagor

- Bilaga 1* Revisionskontorets bedömningskriterier
Bilaga 2 Revisionsrapporter under perioden april 2009 - mars 2010

I Årets granskning

I denna årsrapport redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av utbildningsnämndens verksamhet avseende år 2009.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat
- Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten
- Nämndens bokslut, delårsrapport och räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

En förteckning över stadsrevisionens samtliga revisionsrapporter under perioden april 2009 – mars 2010 redovisas i *bilaga 2*.

2 Nämndens resultat

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål, uppdrag och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare bedöms om verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året inte är helt tillfredsställande.

2.1 Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2009.

Mnkr	Budget 2009	Bokslut 2009		Budget- avvikelse 2008
		Utfall	Avvikelse	
Driftbudget				
Verksamhet				
Kostnader	13,546.5	13,527.0	19.5	0.1%
Intäkter	1,549.9	1,707.4	157.5	10.2%
Verksamhetens nettokostnader	11,996.6	11,819.6	177.0	1.5%
Avskrivningar	29.7	27.8	1.9	6.4%
Internräntor	4.1	3.8	0.3	7.3%
Driftbudgetens nettokostnader	12,030.4	11,851.2	179.2	1.5%
Justerat netto, efter resultatöverföringar		11,958.4	72.0	0.6%
Investeringsplan				
Utgifter	90.0	55.7	34.3	38.1%
Nettoutgifter	90.0	55.7	34.3	38.1%

Utbildningsnämnden redovisar ett nettoöverskott jämfört med budget om 179,2 mnkr före resultatdispositioner.

Kostnaderna, inkl. kapitalkostnader, uppgår till 13 558,6 mnkr, vilket innebär ett överskott med 21,7 mnkr (0,1 %) i förhållande till nämndens kostnadsbudget.

Intäkterna uppgår till 1 707,4 mnkr, vilket innebär ett överskott med 157,5 mnkr (10,1 %) i förhållande till nämndens intäktsbudget.

Nämndens nettoöverskott uppgår till 72,0 mnkr om hänsyn tas till resultatöverföringar mellan åren.

I överskottet ingår en felaktig prestationsjustering om 8,2 mnkr som ska återredovisas, och som reducerar nämndens överskott i motsvarande grad. Vidare begär nämnden ombudgetering med 1,7 mnkr för ett projekt som löper på även under 2010. Efter avdrag för dessa poster återstår ett nettoöverskott för år 2009 om 62,1 mnkr.

Den största avvikelser mot nämndens budget redovisas för *Grundskola inkl skolbarnsomsorg* med ett överskott på 91 mnkr före och 19 mnkr efter resultat-

överföringar. Överskottet avser framförallt ökade intäkter för interkommunala elever och statsbidrag för Lärarlyftet och för projekt.

År 2009 har 73 954 elever från Stockholms kommun gått i grundskola, vilket är 1 000 fler än vad som beräknades i budgeten för 2009. Av det totala antalet elever har cirka 82 % gått i stadens egna skolor och resten, dvs 18 %, i fristående skolor, specialskolor eller i skolor belägna i andra kommuner.

Gymnasieskolan redovisar ett överskott (netto) om 21 mnkr före och ett underskott om 0,3 mnkr efter resultatöverföringar mellan åren. Bidragande faktorer är bl.a. minskade hyreskostnader och lägre kapitalkostnader än budgeterat. Där emot blev kostnaden för fristående gymnasieskolor 4,3 högre än beräknat vilket beror på ett ökat antal elever som sökt till friskolor.

Totalt har 26 850 stockholms elever gått i gymnasial utbildning under år 2009, vilket är 341 färre än beräknat. Cirka 53 % av eleverna har gått i stadens egna skolor.

Enskilt driven förskoleverksamhet redovisar sammantaget ett nettounderskott på 22,8 mnkr, vilket förklaras med högre kostnader för den peng som betalas ut för barn i enskilt drivna förskolor. Under år 2009 har 15 822 barn från Stockholms kommun varit placerade inom barnomsorg i enskild regi.

Särskolan, som omfattas av obligatorisk särskola och gymnasiesärskola, redovisar sammantaget ett nettoöverskott om 33,4 mnkr. Överskottet, som i sin helhet återfinns inom den obligatoriska särskolan, förklaras till stor del med att 22,7 mnkr av verksamhetens kostnader felaktigt har bokförts under verksamhetsområde grundskola. Felaktigheter i bokföringar mellan de två verksamhetsområdena förekom även under år 2008 vilket gav anledning till ett påpekande i stadsrevisionens årsrapport för 2008. Det är inte tillfredsställande att redovisningen fortfarande är felaktig och revisionskontoret uppmanar därför återigen utbildningsförvaltningen att se till att den blir korrekt år 2010.

Under året har 933 stockholms elever gått i obligatorisk särskola och 392 stockholms elever i gymnasiesärskola.

Utbildningen för vuxna redovisar ett nettoöverskott om 5,5 mnkr. Överskottet beror bl a på ökade intäkter från statsbidrag till yrkesinriktad gymnasial yrkesutbildning. Under år 2009 har 1 358 motsvarande helårsstuderande från Stockholms kommun varit inskrivna i den grundläggande vuxenutbildningen och 3 692 motsvarande helårsstuderande i den gymnasiala. Sammanlagt har ca 17 500 personer påbörjat studier under 2009.

Nämnd och övergripande verksamhet redovisar ett nettoöverskott om 51 mnkr vilket till största delen beror på att nämndens reserverade medel för att möta befarade underskott inte har behövt användas fullt ut.

Nämndens resultat- och anslagsenheter

Resultatenheter grundskolor

Av grundskoleavdelningens 87 resultatenheter redovisar 64 överskott eller utfall enligt budgeten och 23 redovisar underskott. Tillsammans redovisar resultatenheterna inom grundskolan ett överskott om 40,8 mnkr före resultatdispositioner. Enheterna hade ingående resultatfonder på sammantaget + 128,9 mnkr och redovisar utgående resultatfonder till år 2010 om +166,7 mnkr, dvs enheterna har ökat sina fondmedel med cirka 38 mnkr under 2009. Två resultatenheter redovisar negativa resultatfonder, och avvecklas i årets bokslut då de har redovisat underskott två år i rad. Ytterligare två resultatenheter har avvecklats tidigare under år 2009. I bokslutet för år 2008 avvecklades totalt sju resultatenheter.

Resultatenheter gymnasieskolor

Av gymnasieavdelningens 12 resultatenheter redovisar 3 enheter överskott och 9 visar underskott. Totalt redovisar resultatenheterna ett nettoöverskott om 13,6 mnkr före resultatdispositioner. Enheterna hade en ingående resultatfond på +19,3 mnkr och redovisar en utgående resultatfond på +32,2 mnkr. Resultatfonden har alltså ökat med cirka 13 mnkr under år 2009.

Nämndens anslagsenheter

Utöver resultatenheter inrymmer nämndens verksamhet även ett antal skolenheter som klassificeras som anslagsenheter. Inom denna grupp finns exempelvis skolenheter som avvecklats som resultatenheter till följd av upprepade underskott.

Ett antal av nämndens anslagsenheter redovisar betydande underskott. Underskotten beror på faktorer som exempelvis ett minskat elevunderlag, höga kostnader för placeringar av elever i externa grupper och höga vikariekostnader på grund av sjukskrivningar. Under år 2010 kommer förvaltningen och skollagen att fortsätta det arbete som påbörjades under 2009 med att ta fram besparingsåtgärder.

Investeringar

Av budgeterade investeringsmedel om 90 mnkr har 55,7 mnkr förbrukats. Avvikelsen förklaras bl a av inköpsstopp för datorer och kopiatorer efter det att staden tecknade avtalet för GS-IT. Datorer och kopiatorer är de två största investeringsposterna för nämnden.

2.2 Verksamhetens resultat

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2009 inte helt har nått kommunfullmäktiges mål för verksamheten. Vidare bedömer revisionskontoret att nämnden endast delvis har uppfyllt sina egna mål. Nämnden bedöms dock ha uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Nedanstående statistik från Skolverket visar att utbildningsnämnden förbättrat resultaten inom vissa delar av både grundskolan och gymnasieskolan jämfört med år 2008. Stockholm stad har även nått ett bättre resultat avseende vissa resultatmått i förhållande till snittet för landet och för landets storstäder.

Studieresultat och övergång till gymnasieskolan för elever i huvudmannens skolor som avslutat årskurs 9 (Läsåret 2007/08 inom parentes) Källa: Skolverket

Grundskolan årskurs 9	Stockholm	Storstäder	Samtliga kommuner
Antal elever	6 355 (6 515)		
Genomsnittligt meritvärde ¹	223,0 (221,7)	212,3 (213,5)	207,4 (207,5)
Andel elever (%) med lägst betyget G i alla ämnen	76,9 (73,8)	72,4 (70,7)	76,2 (76,1)
Andel elever (%) som är behöriga till gymnasieskolan	88,9 (88,3)	85,3 (85,7)	88,2 (88,5)

När det gäller grundskolan visar statistiken att grundskoleelever från Stockholms stads skolor har högre meritvärde än snittet både för landet och för landets storstäder och att eleverna i stadens skolor även har höjt nivån från föregående läsår. Vidare har fler elever nått betyget godkänt i alla ämnen jämfört med närmast föregående läsår. Statistiken visar även att behörigheten till gymnasieskolan är något högre i Stockholm än i riket/storstäderna.

¹ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg

Fullföljd gymnasieutbildning, grundläggande behörighet till univ. och högsk. samt genomsnittlig betygspoäng (Läsåret 2007/08 inom parentes) Källa: Skolverket

Gymnasieskolan	Stockholm	Storstäder	Samtliga kommuner
Antal elever i kommunens skolor	17 873 (17 821)		
Genomsnittlig betygspoäng ²	15,1 (15,0)	14,5 (14,4)	14,0 (14,0)
Andel elever (%) med grundläggande behörighet till univ. o. högsk.	91 (89)	90 (87)	91 (89)
Andel elever (%) som fullföljt inom 4 år ³	72 (71)	71 (70)	75 (75)
Andel nybörjare (%) som avbrutit/studieuppehåll	5 (6)	6 (5)	3 (3)

Eleverna i stadens gymnasieskolor har i snitt högre genomsnittlig betygspoäng än i riket och i storstäderna. Däremot visar statistiken att fler elever i Stockholms skolor avbryter sin gymnasieutbildning alt. gör studieuppehåll än vad de gör i riket i stort. Även andelen elever som fullföljt sina gymnasiestudier ligger under snittet för landets kommuner. Dock har värdena förbättrats i förhållande till föregående läsår.

Vuxenutbildning i huvudmannens skolor läsåret 2008/09 (Läsåret 2007/08 inom parentes) Källa: Skolverket

Grundläggande Vuxenutbildning	Stockholm	Storstäder	Samtliga kommuner
Antal deltagare	5 372 (5 487)		
Andel som slutfört kurs	48% (59%)	56% (60%)	64% (66%)
Andel som avbrutit kurs	28% (26%)	29% (28%)	27% (27%)

Gymnasial vuxenutbildning	Stockholm	Storstäder	Samtliga kommuner
Antal deltagare	40 631 (41 824)		
Andel som slutfört kurs	78% (83%)	75% (76%)	74% (75%)
Andel som avbrutit kurs	16% (16%)	19% (20%)	20% (20%)

² Summan av kursernas poäng viktade med betyg dividerat med totalpoäng för eleven. Endast betygssatta kurser är medräknade.

³ Inkl. elever från individuella programmet

Av statistiken för den grundläggande vuxenutbildningen kan utläsas att Stockholm har ett sämre resultat än snittet i landet och i storstäderna för andelen studerande som slutför kursen i den grundläggande vuxenutbildningen. Stockholms har dessutom försämrat sitt resultat väsentligt jämfört med föregående läsår. Det är även vanligare att deltagarna avbryter sin kurs i Stockholms skolor än vad det är i riket i stort.

Stockholm har nått ett bättre resultat i förhållande till de övriga när det gäller den gymnasiala vuxenutbildningen. Dock har resultatet även här försämrats sedan föregående år.

Huvuddelen av nämndens verksamhet omfattas av kommunfullmäktiges verksamhetsmål om att Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö. Revisionskontorets granskning av nämndens årsredovisning visar att nämnden inte har nått verksamhetsmålet fullt ut. Bedömningen grundas på att årsmålen för ett antal väsentliga indikatorer inte har nåtts⁴. Även nämndens egen bedömning är att målet endast har nåtts delvis.

Några av de avvikelserna som nämnden redovisar i årsredovisningen är:

- Fullmäktiges årsmål för andelen elever i år 9 med behörighet till de nationella programmen är delvis uppfyllt. Utfallet blev 89 % i förhållande till årsmålet på 90%.
- Andelen elever som har uppnått kravnivån på de nationella proven i år 5 blev 75% i förhållande till fullmäktiges årsmål på 85%.
- Fullmäktiges årsmål för andelen behöriga lärare i gymnasieskolan är inte helt uppfyllt. Utfallet blev 81 % i stället för årsmålet på 85%. Resultatet har beräknats på underlag som avser förhållandet ett år tillbaka i tiden eftersom aktuella värden finns att tillgå först i april 2010.
- Fullmäktiges årsmål för ogiltig frånvaro i gymnasieskolan är inte uppfyllt. Utfallet blev 7,2 % i jämförelse med årsmålet på 6 %.
- Nämndens årsmål för andelen elever i gymnasieskolan med godkänt i alla kurser i slutbetyget vid vårterminens slut⁵ har inte nåtts. Utfallet blev 67 % i förhållande till årsmålet på 70 %.
- Andel studerande inom vuxenutbildningen som avbryter sin påbörjade utbildning blev 19 % vilket innebär att nämndens årsmål på 15 % inte är uppfyllt.

Vid sidan om indikatorerna preciserar även texten i kommunfullmäktiges budget 2009 vad som är viktigt att beakta för att målet ska nås. Bland annat markeras att ordning och arbetsro i skolan har hög prioritet. Ett av nämndens mål anger att alla elever/studerande ska omfattas av en god fysisk och psykosocial miljö.

⁴ Av totalt 66 indikatorer för fullmäktiges inriktningsmål 2 har nämnden nått årsmålet helt för 22 indikatorer, delvis för 38 och inte alls för 6.

⁵ Exkl. IV-programmet

Nämndens bedömning i årsredovisningen är att målet inte har nåtts helt. Den brukarundersökning som nämnden har genomfört under 2009 visar att 10 % av eleverna i både år 6 och år 9 ger ett lågt betyg för möjligheten att känna sig trygg i skolan. Inte heller gymnasieskolan har nått årsmålet helt för ”lugn och ro i skolan” och ”trygg i skolan”. Nämnden pekar dock på att resultatet från den brukarundersökning som stöder mätningen är svårtolkat till följd av att antalet svarsalternativ har ändrats jämfört med de undersökningar som har genomförts tidigare år.

Härutöver bedömer revisionskontoret att nämnden har bidragit till fullmäktiges inriktningsmål om att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök och målet om att stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva.

I tertialrapport 2 bedömde nämnden att målen inom miljöområdet inte skulle nås fullt ut, bland annat vad gällde andel enheter som sorterar matavfall för biologisk hantering. Nämnden gör en annan bedömning i sin årsredovisning. Enligt denna har kommunfullmäktiges miljömål uppfyllts helt, trots avvikelser mot vissa av kommunfullmäktiges och nämndens indikatorer. Av dokumentet framgår även att förvaltningen inte anser sig ha bedrivit ett miljöarbete enligt stadens miljöplan fullt ut.

Revisionskontoret har noterat att vissa av de uppgifter som verifierar nämndens måluppfyllelse inom miljöområdet grundas på uppgifter som är osäkra eller ofullständiga. Till exempel omfattar uppgiften om andelen enheter som sorterar ut matavfall endast förhållandena vid stadens gymnasieskolor. Sålunda ingår inte stadens 140 grundskolor i mätningen. Ett annat exempel utgör årsmålet för andel ekologiska livsmedel. Nämndens redovisning av utfallet för årsmålet bygger på uppgifter i bokföringen som är osäkra, dels genom att livsmedelsleverantörerna inte specificerar kostnaderna för ekologiska livsmedel och dels genom att inköp av ekologiska livsmedel inte alltid har bokförts som sådana. Det verkliga utfallet är således oklart. Inför kommande år är det angeläget att uppgifterna som verifierar nämndens måluppfyllelse i denna del kan säkerställas på ett bättre sätt.

Stadens skolinspektörer

Under läsåret har stadens utbildningsinspektörer genomfört inspektioner vid 63 förskolor, 45 grundskolor och 15 gymnasieskolor. Vidare har fyra enheter inom kommunal vuxenutbildning inspekterats.

Inom förskolan konstaterar inspektörerna att förskolornas arbete inom området normer och värden kännetecknas av hög kvalitet. Områden som kan utvecklas

ytterligare är språkutveckling, den pedagogiska dokumentationen samt arbetssättet för att utveckla den pedagogiska miljön.

Vissa grundskolor bedöms ha brister i sitt arbete mot diskriminering och kränkande behandling. I skolbarnsomsorgen har allt större barngrupper och lägre personaltäthet bidragit till en sämre pedagogisk verksamhet

Inom gymnasieskolan har inspektörerna konstaterat stigande betygsbaserade kunskapsresultat sett i ett längre tidsperspektiv. Det har skett en förbättring när det gäller att presentera mål och kriterier för elever och när det gäller likvärdig betygssättning på skolorna.

Inom den kommunala vuxenutbildningen konstateras god måluppfyllelse, däremot svaga betygsresultat på grundläggande kommunala vuxenutbildningen.

Skolverkets inspektioner

Skolinspektionen har specialgranskat 50 av landets grundskolor under år 2009 för att ta reda på hur de arbetar vid trakasserier och kränkande behandling. Två av Stockholms stads grundskolor ingår i granskningen. Skolinspektionen bedömer att en av skolorna arbetar på ett tillfredsställande sätt för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Ingen av de granskade skolorna bedöms leva upp till de krav som ställs på en plan mot kränkande behandling enligt skollagen. Skolorna har inte heller uppfyllt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Utbildningsnämnden kommer att redovisa de åtgärder som vidtagits med anledning av inspektionsrapporten under våren 2010.

3 Styrning, uppföljning och kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämnden har ett system för styrning, uppföljning och kontroll som säkerställer en ändamålsenlig verksamhet, bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden samt ger en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig.

3.1 Nämndens styrning och uppföljning under året

Nämndens lednings- och styrdokument

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2009 och bedömer att nämndens egna mål för verksamhetsområdet ansluter till kommunfullmäktiges mål och uppdrag.

Utbildningsnämndens uppföljningssystem utgörs i huvudsak av månadsrapporter, tertialrapporter och årsredovisning med bokslutskommentarer i enlighet med stadens övergripande regler. Utöver det ekonomiska utfallet har även kvalitetsuppföljning, tillsyner och brukarundersökning redovisats till nämnden under året. Revisionskontoret bedömer att uppföljningssystemet är tillräckligt för att nämnden systematiskt ska kunna följa verksamhetens utveckling.

Under året har delar av nämndens ekonomiadministration överförts till servicenämnden. Överföringen har omfattat hanteringen av leverantörs- och kundreskontra, kassa- och bankfrågor samt viss systemförvaltning.

En god intern styrning och kontroll förutsätter bl a att nämndens verksamhet är organiserad på ett ändamålsenligt sätt med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter och det finns väl fungerande styrdokument. Revisionskontoret bedömer att nämndens under året har bidragit till att förstärka styrsystemet. Bland annat har utbildningsnämnden, i samarbete med socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, arbetat fram riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Revisionskontoret ser positivt på att ansvarsfrågan och rollfördelningen har förtydligats i denna del, då detta reducerar risken för att individen faller mellan stolarna.

Även ansvars- och arbetsfördelningen mellan kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden har klargjorts under året när det gäller övergripande förskolefrågor. Arbetet har bl a resulterat i en detaljerad fördelning av uppdrag och uppgifter kring stadsövergripande förskolefrågor.

Vidare har en översyn skett av IT-stödet Stockholm Skolwebb för att förbättra systemets prestanda och stabilitet. Det ska ge skolorna bättre förutsättningar att kunna samla dokumentationen om elevers läsutveckling, elevers frånvaro och elevers skriftliga omdömen på ett ställe. Nämndens ambition är att samtliga grundskolor ska registrera elevernas frånvaro i skolwebben fr o m år 2010.

Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämnden har lämnat följande ekonomiska prognoser under året.

Mnkr	Tertial- rapport 1	Tertial- rapport 2 (T2)	Bokslut 2009	Awikelse T2 - bokslut	
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	13 494,6	13 525,8	13 527,0	-1,2	0,0%
Intäkter	1 552,3	1 582,5	1 707,4	124,9	7,9%
Verksamhetens nettokostnader	11 942,3	11 943,3	11 819,6	123,7	1,0%
Avskrivningar	25,0	33,3	27,8	5,5	16,5%
Internräntor	3,5	4,5	3,8	0,7	15,6%
Driftbudgetens nettokostnader	11 970,8	11 981,1	11 851,2	129,9	1,1%
Justerat netto, efter resultatöverföringar	11 977,4	12 005,3	11 958,4	46,9	0,4%
Investeringsplan					
Utgifter	90,0	80,0	55,7	24,3	30%
Nettoutgifter	90,0	80,0	55,7	24,3	30%

Sammanställningen visar att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter är tillfredsställande vad gäller kostnaderna. Dock finns inte samma säkerhet i prognosen av nämndens intäkter. Det gäller framförallt bedömningen av ökade intäkter i form av interkommunala ersättningar och statsbidrag. Revisionskontoret har noterat att utbildningsförvaltningen kommer att se över beräkningen av de interkommunala ersättningarna under 2010, vilket är positivt.

När det gäller driftbudgetens nettokostnader bedömer revisionskontoret att avvikelserna mellan prognosen i tertialrapport 2 och utfallet i bokslutet är acceptabel.

Även på investeringssidan är avvikelserna mellan tertialrapport 2 och bokslutet stora. En bidragande orsak är det inköpsstopp för datorer och kopiatorer som infördes när stadens nya IT-avtal med Volvo IT blev känt. Avtalskonstruktionen innebär bl a att skolornas befintliga IT-utrustning byts ut.

Revisionskontoret bedömer att nämndens prognossäkerhet beträffande verksamhetens resultat inte är helt tillfredsställande. I tertialrapport 2 bedömde nämnden att i huvudsak samtliga årsmål för de indikatorer som fastställts för nämndens kärnverksamhet skulle bli helt uppfyllda. Årsredovisningen visar att det verkliga utfallet avviker i stora delar från nämndens prognos. Nämnden bör utveckla kvaliteten på kommande prognoser av verksamhetens utfall.

Särskild granskning

En granskning av "Rektors roll och ansvar" visar bl a att nämnden i huvudsak tillhandahåller rektor tillräckliga förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Vidare visar en granskning av det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19-åringar att utbildningsnämnden har en tydlig och ändamålsenlig organisation för arbetet med målgruppen genom gymnasieslussen. Ansvar och uppdrag samt samverkan mellan berörda nämnder kan dock förtydligas och utvecklas. I en förstudie/kartläggning som revisionskontoret har genomfört av särskoleverksamheten bedöms nämnden arbeta aktivt för att utveckla kvaliteten inom verksamheten.

Rektors roll och ansvar (rapport nr 13 december 2009).

Granskningen har inriktats mot att bedöma förutsättningarna för rektorerna att genomföra sina uppdrag samt hur rektorerna säkerställer att regelverket för skolan följs. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal har rektor enligt läroplanen det övergripande ansvaret för verksamheten.

Granskningen har genomförts bl.a. genom intervjuer med grundskole- och gymnasierektorer. Av intervjuerna framkom att samtliga rektorer uppfattar sitt uppdrag som tydligt och reglerat i olika nationella styrdokument som skollag, läroplan m.fl. Även stadens styrdokument, bl.a. stadens budget och skolplan liksom utbildningsnämndens verksamhetsplan är tydliga när det gäller rektors uppdrag.

Rektorerna inom både grundskolan och gymnasieskolan upplever att de är långt ifrån beslutsfattare. Samtliga rektorer anser också att de saknar inflytande i övergripande gemensamma frågor.

Det stöd och den service som förvaltningen erbjuder uppfattas inte alltid av rektorerna som stöd utan mer som kontroll.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens styrning, uppföljning och kontroll i huvudsak är tillräcklig när det gäller rektors roll och ansvar. Vidare bedömer revisionskontoret att rektor i stort har tillräckliga förutsättningar för att ha det övergripande ansvaret för verksamheten samt att arbeta för att uppfylla de nationella målen.

Utbildningsnämnden har yttrat sig över rapporten och instämmer delvis i revisionskontorets iakttagelser och bedömningar av behov av åtgärder och avser att vidareutveckla arbetet inom berörda områden. Nämnden pekar på att det uppdrag som central förvaltning har innebär både stöd/service och styrning/kontroll. Rollerna och uppdragen ska tydliggöras i fortsatta diskussioner mellan enhet och central förvaltning.

Förstudie/kartläggning av särskolan

Revisionskontoret har genomfört en förstudie/kartläggning i syfte att ta reda på hur nämnden styr och följer upp särskoleverksamheten.

Efter genomförd förstudie/kartläggning bedömer revisionskontoret att nämnden arbetar aktivt för att utveckla särskoleverksamheten. Det pågår ett särskilt utvecklingsarbete för att höja kvaliteten inom särskolan. Bl.a. åtgärder finns det arbetsgrupper från flera särskolor som arbetar med att utveckla gemensamma kravnivåer. Vidare arbetar förvaltningen med att skapa en gemensam timplan för särskoleelever oavsett vilken av stadens skolor eleven är placerad i. Detta ska, enligt förvaltningen, garantera god kvalitet och samtidigt säkra för att eleven får undervisning i de ämnen som de har rätt till och är särskilt betydelsefullt för de elever som följer särskolans kursplaner och är placerade i grundskoleklass.

Det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19-åringar

(rapport nr 11, november 2009)

Revisionskontoret har med hjälp av konsult genomfört en granskning av det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19-åringar. Granskningens syfte har varit att följa upp och bedöma hur utbildningsnämnden arbetar med det kommunala uppföljningsansvaret, vilka åtgärder som vidtas för målgruppen samt hur samverkan fungerar med andra berörda nämnder (stadsdelsnämnder och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden). I uppdraget har också ingått att följa upp en tidigare granskning inom området (rapport nr 1, 2005).

Granskningen visar att ansvar och uppdrag mellan berörda nämnder är oklart och att olika tolkningar finns hos de berörda nämnderna om uppdragets ansvar och innebörd. Framförallt gäller detta det uppsökande arbetet för ungdomarna. Det är angeläget att uppdragets innebörd tydligt definieras.

Granskningen visar att utbildningsnämnden har en tydlig och ändamålsenlig organisation för arbetet med det kommunala uppföljningsansvaret genom gymnasieslussen. Samverkan mellan berörda nämnder kan dock utvecklas och förbättras. Vidare arbetar gymnasieslussen på ett strukturerat sätt med att fånga upp de 16-19-åringar som kan vara aktuella för det kommunala uppföljningsansvaret inom ramen för sin tolkning av uppdraget. Gymnasieslussen följer upp och redovisar arbetet till utbildningsnämnden. Studie- och yrkesvägledarnas uppdrag i relation till gymnasieslussen behöver tydliggöras.

Utbildningsnämnden har yttrat sig över rapporten och delar revisorernas syn vad gäller behovet att förtydliga ansvarsfrågorna när det gäller det kommunala uppföljningsansvaret. Nämnden redovisar även ett antal åtgärder som föreslagits av den arbetsgrupp med representanter från berörda parter som bildades 2008 då vissa problem avseende det kommunala uppföljningsansvaret uppmärksammades. Dessa åtgärder är bl a att särskilda medel avsätts och att ansvarsfrågan för

tydligas genom att inblandade parter ges särskilda uppdrag i arbetet med målgruppen.

Stadens upphandlingsverksamhet (rapport nr 15, dec 2009)

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av hur stadens upphandlingspolicy följs och är förankrad hos ett antal nämnder, däribland utbildningsnämnden, samt om ansvars- och rollfördelningen är tydlig mellan kommunstyrelsen och servicenämnden. För att belysa hur leverantörer uppfattar staden som kund har även en enkätundersökning genomförts.

Granskningen visar att nämnderna bör utveckla sin avtalsförvaltning genom att följa upp leverantörers åtaganden. Avstämningsmöten med leverantörer bör hållas regelbundet och protokollföras. Leverantörers seriositet måste följas upp även under pågående avtalsperiod.

Stadens upphandlingspolicy bidrar inte i tillräcklig omfattning till att även småföretagare kan delta i stadens upphandlingar. Leverantörsundersökningen visar att det främst är större företag som är leverantör eller anbudsgivare i de studerade upphandlingarna. Kommunstyrelsen har inte definierat vad den avser med små företag. Granskningen visar vidare att nämnderna önskar mer vägledning i hur de bör agera för att främja konkurrens och småföretagande.

Kommunstyrelsen bör se till att samordningen vid likartade upphandlingar förstärks för att säkerställa likvärdiga krav och utvärderingsgrunder i stadens upphandlingar. Den övergripande uppföljningen och utvärderingen av stadens samlade upphandlingsverksamhet kan också utvecklas och ske mer systematiskt.

Utbildningsnämnden har yttrat sig om rapporten och redovisar de åtgärder som kommer att vidtas med anledning av stadsrevisionens rekommendationer.

Stadens externa kommunikation (rapport nr 9, sept 2009)

Revisionskontoret har granskat om stadens kommunikationspolicy stöder verksamhetsmålen och hur väl den följs av ett antal nämnder och bolagsstyrelser, däribland utbildningsnämnden.

Kommunikationspolicyn är känd på en övergripande nivå inom de granskade nämnderna och bolagen. Den grafiska profilen uppfattas över lag som tydlig och att det är positivt att den finns. Merparten av de granskade använder stadens logotyp S:t Erik.

Uppföljning av olika informationsinsatser sker sällan eller mer sporadiskt av de granskade nämndernas förvaltningar. Uppföljning och utvärdering bör därför utvecklas.

I strategin för Stockholm webb framgår att det krävs kontinuerlig uppföljning, utvärdering och mätning av intranätet och den externa hemsidan. För att kunna bedöma effekter är det viktigt att få kunskap om användarvänlighet, surfbenägenhet m.m. Erfarenheter från Bostadsförmedlingens statistikuppföljning kan tas tillvara.

Flera av de granskade nämndernas förvaltningar och bolagen anser att det är otydligt när The Capital of Scandinavia och andra budskap ska användas och önskar därför mer vägledning.

Staden har en mångfald av olika informationskanaler såsom webb, trycksaker och olika mötesformer. Skolorna visar ofta goda exempel på uppfinningsrikedom när det gäller att hitta nya kommunikationskanaler.

De granskade nämndernas förvaltningar anser att stadsledningskontorets kommunikationsstab är ambitiös och gärna ger stöd. Bolagen, däremot, uttrycker behov av större självständighet och mindre inblandning från stadsledningskontoret.

Utbildningsnämnden har fått rapporten för kännedom.

3.2 Intern kontroll

Revisionskontoret har granskat nämndens interna kontroll och bedömer att den inte är helt tillräcklig. Bedömningen baseras i huvudsak på de särskilda granskningar som revisionskontoret genomfört under året och som bl a visat på ett allmänt behov av att systematisera arbetet kring den interna kontrollen på alla nivåer inom organisationen. Brister har konstaterats i den interna styrningen och kontrollen när det gäller insatserna för elever med ofullständiga betyg inom grundskolan. Vidare visar en uppföljande granskning av nämndens tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor att det fortfarande finns brister i nämndens system för tillsyn och kontroll som behöver åtgärdas.

Nämndens internkontrollplan

Planerade aktiviteter i internkontrollplanen har genomförts under året och resultatet av dem finns redovisade i nämndens årsredovisning. Redovisningen ger en god bild av kontrollaktiviteternas genomförande och innehåller även slutsatser och förslag till åtgärder som krävs för att åtgärda de avvikelser som har uppmärksammas.

Kontrollerna under 2009 har inriktats på att granska hur den interna kontrollen upprätthålls på enhetsnivå och har omfattat:

- Kontroll av redovisningen för inköpta ekologiska livsmedel
- Uppföljande granskning av utbetalning av bidrag till externa anordnare av förskola och skola
- Inköp/betalning till leverantörer
- Uppföljning av löneutbetalningar
- Upphandling

Förvaltningen har granskat livsmedelsfakturor för år 2009 för att få kunskap om varför nämnden inte klarat av att uppnå mål för indikatorn andel ekologiska livsmedel. Granskningen visar att en förklaring till den bristande måloppfyllelsen är att livsmedelskostnaderna inte har bokförts korrekt.

Den uppföljande granskningen av rutinerna inom avdelningen för enskilt driven verksamhet visar att avdelningen har börjat arbeta med, och i vissa fall åtgärdat, de utvecklingsområden som konstaterades i samband med genomförandet av internkontrollplanen 2007.

Den löpande ekonomihanteringen har överförs till servicenämnden, vilket har medfört att delar av utbildningsförvaltningens tidigare kontrollmöjligheter har försvunnit. Förvaltningen har genomfört kontroller av enheternas utbetalningar och upptäckta fel har kommunicerats med berörda enheter.

Under året har även granskats hur enheterna följer upp sina löneutbetalningar. Fokus har lagts på med vilka intervall lönerna följs upp, vilka hjälpmedel man använder samt hur korrigeringar sker. Inga avvikelser redovisas.

Utbildningsnämnden har antagit ett uppdaterat system för intern kontroll i november 2009. Systemet innehåller de delar som föreskrivs i stadens regler för ekonomisk förvaltning. Revisionskontoret bedömer dock att innehållet i den del som beskriver nämndens styrdokument är för summariskt för att ge en tydlig bild av hur nämndens interna styrning och kontroll är uppbyggd. Flertalet av de kontrollaktiviteter som genomförs inom nämndens verksamheter sker inte via den årliga kontrollplanen utan är i stället inbyggda i nämndens olika rutiner och verksamhetsprocesser. För att visa att det finns en betryggande intern styrning och kontroll rekommenderas att nämnden upprättar en mer detaljerad förteckning av de styrdokument, rutinbeskrivningar och övriga dokument/policys som styr verksamheten.

Fördjupad granskning av nämndens interna kontroll

Revisionskontoret har genomfört en fördjupad granskning av om den kontroll som utbildningsnämnden utövar inom olika verksamhetsområden och enheter är tillräcklig.

Nämnden har genomfört och dokumenterat risk- och väsentlighetsanalyser för såväl nämndens processer som för kommunfullmäktiges indikatorer. Säkerhetsfrågorna har hittills inte lyfts in i risk- och väsentlighetsanalysen utan finns i en separat plan för kris- och katastrof. Revisionskontoret konstaterar att arbetet med att ta fram risk- och väsentlighetsanalyser under år 2009 inte fullt ut har genomförts på alla nivåer i organisationen.

Förvaltningen återrapporterar årligen resultatet från arbetet med internkontrollplanen till nämnden i samband med årsredovisningen. Härutöver informeras nämnden i särskild ordning om något speciellt hänt som behöver följas upp.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att den interna kontroll som utbildningsnämnden utövar inom olika verksamhetsområden och enheter har förbättrats jämfört med 2008 men att den ännu inte är helt tillräcklig. Nämnden behöver systematisera arbetet kring den interna kontrollen på alla nivåer i organisationen så att beslutade kontroller genomförs och följs upp. Nämnden behöver också ge mer stöd och utbildning, och då främst på enhetsnivå.

Revisionskontoret har noterat att utbildningsförvaltningens avser att utveckla den interna kontrollen under 2010 genom att integrera den mer i verksamhetens normala arbets- och ledningsprocesser. Under 2010 ska utbildningsförvaltningens enheter i högre grad delta i risk- och väsentlighetsanalysen. Arbetet kommer även att fokusera på att utbilda chefer i intern kontroll.

Särskilda granskningar

Skolornas insatser för elever med ofullständiga betyg (rapport nr 12, november 2009)

Revisionskontoret har granskat skolornas insatser för elever med ofullständiga betyg inom 22 av stadens grundskolor.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att skolornas pedagoger i huvudsak har arbetssätt och verktyg för att identifiera de elever som behöver stöd i sin kunskapsutveckling. Många skolor saknar dock den dokumentation som skolförordningen föreskriver, bl.a. individuella utvecklingsplaner. Vidare uppfyller endast ett fåtal av granskade åtgärdsprogram nationella krav på utformning och innehåll. Brister i elevdokumentationen tyder på att utbildningsnämndens interna kontroll och styrning behöver förbättras i detta avseende.

Utbildningsförvaltningen har tagit fram ett gemensamt IT-system för att upprätta en samlad elevdokumentation för stadens skolor. Åtgärder bör vidtas så att alla skolor använder detta systems funktion för elevdokumentation.

Rapporten har överlämnats till utbildningsnämnden för yttrande 18 mars 2010.

Granskning av bidragsgivning

BDO har på uppdrag av Stockholms stads revisionskontor genomfört en uppföljande granskning av utbildningsnämndens tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor.

Utbildningsnämnden har sedan föregående granskning (april 2008) vidtagit vissa åtgärder bl.a. beslutat om rutiner för tillsyn och om riktlinjer för godkännande och rätt till bidrag för enskild förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Vidare har förvaltningens organisation samt ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan avdelningen för enskilt driven verksamhet samt kvalitets- och ekonomiavdelningens inspektions- och analysenhet vad gäller tillsyn och kontroll av de enskilt drivna förskolorna blivit tydligare.

Avdelningen för enskilt driven verksamhet har också fått utökade resurser för tillsyn av de enskilt drivna förskolorna (inkl. fritidshem och familjedaghem). Den uppföljande granskningen visar att nämnden agerat snabbare och mer beslutsamt än vid tidigare granskning vid anmälningar, klagomål och andra indikationer om oegentligheter eller andra allvarliga brister i verksamheten samt när allvarliga brister har konstaterats vid genomförda tillsyner.

Granskningen visar dock att det fortfarande finns brister i nämndens system för tillsyn och kontroll som behöver åtgärdas för att uppnå en tillfredsställande kontroll. Nämnden rekommenderas därför bland annat att öka antalet inspektioner och att minska tillsynsintervallet. Vidare rekommenderas nämnden att genomföra dokumenterade kontroller av företagens stabilitet i varje tillsyns-ärende. Även arbetsformer och rutiner inom tillsynsverksamheten behöver utvecklas.

4 Nämndens bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas om nämndens bokslut och delårsrapport är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

Revisionskontoret har noterat att utbildningsnämnden har bokfört 19,8 mnkr avseende statsbidrag till grundläggande vuxenutbildning som en intäkt i resultaträkningen 2009 trots att kostnader förenade med intäkten kommer att belasta verksamheten först år 2010. Posten anses dock inte vara tillräckligt väsentlig för

att påverka bedömningen av om bokslutet är rättvisande. Rutinerna för periodisering av intäkter och kostnader för pågående utbildningar inom vuxenutbildningen behöver utvecklas.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens bokslut och räkenskaper för år 2009 är rättvisande.

Stefan Rydberg
Enhetschef

Maria Lövgren
revisor

BILAGA I

Revisionskontorets bedömningskriterier

Bedömning

För avsnitten 2 Nämndens resultat och 3 Styrning uppföljning och kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/</i>	
<i>Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Oacceptabelt/Oacceptabel</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnitt 4 Nämndens bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande

Nämndens resultat

Bedömningskriterier

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat följer fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, föreskrifter, riktlinjer m m.

Styrning, uppföljning och kontroll

Bedömningskriterier

Nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhets-syn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

- Nämnden har ett system för styrning som ger förutsättningar för god ekonomi, effektiv verksamhet och kvalitet.
- Nämnden har en ändamålsenlig organisation med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämndens uppföljning ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi och verksamhet.
- Nämnden har ett system för intern kontroll för en effektiv och rättssäker verksamhet samt för att förebygga allvarliga fel och skador.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Bedömningskriterier

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

BILAGA 2

Revisionsrapporter under perioden april 2009 – mars 2010

Samtliga rapporter finns tillgängliga på www.stockholm.se/revision

- 2009:07** Styrning och uppföljning av miljöprogrammet
- 2009:08** Stadshuset – Upprustning av Wallenbergs gård
- 2009:09** Stadens externa kommunikation
- 2009:10** Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens interna kontroll av tillståndsgivningen
- Uppföljning av tidigare granskning
- 2009:11** Det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19-åringar
- 2009:12** Skolans insatser för elever med ofullständiga betyg
- 2009:13** Rektors roll och ansvar
- 2009:14** Är stadens integrerade ledningssystem, ILS, ett effektivt system för ledning, styrning och uppföljning?
- 2009:15** Stadens upphandlingsverksamhet
- 2010:01** Granskning av AB Stadsholmens försäljning av fastigheter till bostadsrättsföreningar
- 2010:02** Vakant
- 2010:03** Öppenvårdsinsatser för barn och unga
– Styrning, uppföljning och kontroll
- 2010:04** Jobbtorg Stockholm